

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ СУДОВИХ, ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ТА
АДВОКАТУРИ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУДОВА ТА ПРОКУРОРСЬКО-СЛІДЧА ЕТИКА**

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)
галузь знань 08 «Право»
спеціальність 081 «Право»

Розробники програми: д.ю.н., доцент Бакаянова Н.М., к.ю.н., Билиця І.О.
(вчене звання, посада, прізвище та ініціали)

Затверджено на засіданні кафедри організації судових, правоохоронних
органів та адвокатури
(протокол № ____ від _____ 2020 р.)

Завідувач кафедри _____ (Н.М.
Бакаянова)
(ініціали та прізвище)

Гарант освітньої програми _____ (Ю.О. Гресь)
(ініціали та прізвище)

Перевірено
Начальник НМВ _____ (Л. В. Кузнецова)
(ініціали та прізвище)

Погоджено
Віце-президент,
проректор з навчальної роботи _____ (Г. О. Ульянова)
(ініціали та прізвище)

Одеса – 2020

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис навчальної дисципліни

Назва навчальної дисципліни	Судова та прокурорсько-слідча етика <i>Англійською мовою: Judicial and prosecutorial-investigative ethics</i>
-----------------------------	--

Освітня програма	Програма з підготовки магістра права спеціалізація 081 «Право», факультет прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
------------------	--

Рівень вищої освіти	Форма навчання	Тип	Курс	Семестр	Обсяг, кредитів/год.
Другий (магістерський) рівень	Денна	ДВВ			1,5 / 45

Короткий опис предметної сфери	Українське суспільство та держава перебувають сьогодні на надзвичайному етапі свого розвитку. Громадськість висуває всім державним інституціям високі вимоги щодо доброчесності та ефективності діяльності судової та прокурорсько-слідчої систем. Такі професії, як суддя, прокурор та слідчий, пов'язані з необхідністю постійного спілкування з людьми, потребують цілої низки деталізованих норм, які могли б забезпечити моральні вимоги до професійної поведінки. Такі фахівці зобов'язані більше, ніж інші, спиратись не лише на загальноприйняті норми моралі, а й на міжнародні стандарти та власні. Особливе місце в діяльності так і в повсякденному житті судді, прокурора та слідчого відіграють норми професійної етики
--------------------------------	---

Викладач навчальної дисципліни	<p>Бакаянова Нана Мезенівна, завідувач кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури, доктор юридичних наук, доцент kafedra_spo@ukr.net, 048-263-64-06, Піонерська, 5 к.б</p> <p>Билиця Ігор Олегович, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури, кандидат юридичних наук kafedra_spo@ukr.net, 048-263-64-06, Піонерська, 5 к.б</p>
--------------------------------	--

Мова викладання	українська
-----------------	------------

Передумови	Вивчається після блоку дисциплін професійного спрямування
------------	---

Постреквізити	Є підґрунтям вивчення модулів «Судові та правоохоронні органи України», «Прокуратура України».
---------------	--

2. Структура навчальної дисципліни

Види навантаження	год.
-------------------	------

Кількість кредитів/год	1,5 / 45
Усього годин аудиторної роботи, у т.ч.:	30
• лекційні заняття, год.	14
• практичні заняття, год.	16
• семінарські заняття, год.	-
• лабораторні заняття, год.	-
Усього годин самостійної роботи, у т.ч.:	15
• контрольні роботи, к-сть/год.	2
• індивідуальне науково-дослідне завдання, год.	2
• підготовка до аудиторних занять та контрольних заходів, год.	11
Екзамен	
Залік	

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни	<ul style="list-style-type: none"> - засвоєння деонтологічних норм що регулюють поведінку судді, прокурора та слідчого; - ознайомлення із міжнародними стандартами етичної поведінки судді, прокурора та слідчого; - надати уявлення про основи реалізації етичних норм судьями, прокурорами та слідчими у їхній діяльності та позаслужбовій поведінці
----------------------------	---

Результати навчання дисципліни				
Сим вол РН	Внаслідок вивчення навчальної дисципліни студент буде здатним продемонструвати такі результати навчання:	Посилання на символ ПРН	Методи викладання і навчання	Методи оцінювання досягнення РН
1	пояснювати теоретичні та практичні аспекти реалізації етичних норм у судовій та прокурорсько-слідчій діяльності	ПРНК01, ПРНА01, ПРНА05,	Лекція, семінар, самостійне навчання, консультації викладача	Поточне оцінювання
2	використовувати отримані знання при вирішенні конкретних практичних ситуацій із застосування законодавства та етичних норм.	ПРНК04, ПРНК06, ПРНА01, ПРНП02	Лекція, семінар, самостійне навчання, консультації викладача	Поточне оцінювання
3	демонструвати глибоке знання сучасного українського законодавства та міжнародних стандартів у сфері реалізації судової та прокурорсько-слідчої етики	ПРНК04, ПРНК06, ПРНА01, ПРНП02	Лекція, семінар, самостійне навчання, консультації викладача	Поточне оцінювання
4	вироблення навичок та умінь виходу із критичних ситуацій за допомогою етичних норм поведінки суддів та прокурорсько-слідчих працівників.	ПРНК04, ПРНК06, ПРНА01, ПРНА05	Лекція, семінар, самостійне навчання,	Поточне оцінювання

			консультації викладача	
--	--	--	---------------------------	--

Зв'язок з програмними результатами навчання	
Шифр програмного РН	Результати навчання цієї навчальної дисципліни деталізують такі програмні результати навчання :
ПРНК01	демонструвати розуміння загальнотеоретичних принципів права (верховенства права, законності, демократизму, пропорційності тощо) та знання про теорії права для обґрунтування практичних завдань галузі спеціалізації та врегулювання конкретних прикладних питань
ПРНК04	демонструвати системні знання норм та принципів галузей права та законодавства, організації та структури юридичної діяльності, окремих правових систем і традицій
ПРНК06	екстраполювати наявну практику роботи національних судових та правоохоронних органів, окремих міжнародних інституцій, а також рішень Європейського суду з прав людини, задля забезпечення слідчої, судово-прокурорської, правозахисної та правоохоронної діяльності
ПРНА01	формулювати власну внутрішню цілісну, логічну й обґрунтовану позицію на основі максимально повного опрацювання джерельної бази нормативного та доктринального характеру
ПРНА05	вивчати, аналізувати й оцінювати різні види інформації задля забезпечення слідчої, судово-прокурорської, правозахисної та правоохоронної діяльності, ґрунтуючись на наявному позитивному досвіді протидії злочинній діяльності, як України, так і країн ближнього і дальнього зарубіжжя
ПРНП02	самостійно приймати рішення та забезпечувати їх юридичне оформлення під час кримінально-процесуальної, криміналістичної, превентивної, кримінально-виконавчої діяльності з визнанням рівня власної відповідальності

Формування та розвиток компетентностей	
Посилання на шифр комп-сті	Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей :
К302	Знання: критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей
К303	Уміння: розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог
К305	Комунікація: зрозуміле і неоднозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються
КФ303	поглиблені ґрунтовні знання про систему права та законодавства, механізми правового регулювання в обсязі, необхідному для освоєння професійних дисциплін, що визначають конкретну область діяльності юриста, їх взаємозв'язки в цілісній системі знань і значення для здійснення професійної діяльності у сфері кримінальної юстиції
КФК04	використання наукових положень теорії та практики кримінальної юстиції в практичній діяльності

Технологія навчання дисципліни	Змішане навчання
--------------------------------	------------------

4. Програма та тематичний план навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни	<p>Розділ 1. Зміст і значення професійної етики судової та правоохоронної діяльності Поняття професійної етики та її види. Значення професійної етики судової та правоохоронної діяльності. Гарантії додержання професійної етики у діяльності судді, прокурора, слідчого.</p> <p>Розділ 2. Міжнародні стандарти з етики судді, прокурора, слідчого Поняття міжнародних принципів (стандартів) етики судді, прокурора та слідчого, їх розвиток та закріплення в нормативно-правових актах. Основні правила етичної поведінки суддів, прокурорів, слідчих та контроль за їх додержанням. Міжнародні стандарти етики судді: їх застосування і додержання. Міжнародні стандарти етики прокурора: система і значення. Міжнародні стандарти етики слідчого.</p> <p>Розділ 3. Етика судді Поняття і значення суддівської етики. Правове регулювання суддівської етики в Україні. Загальні положення суддівської етики та механізм контролю за їх додержанням. Етика поведінки судді під час здійснення правосуддя. Етика позасудової поведінки судді. Відповідальність за порушення суддею етичних вимог.</p> <p>Розділ 4. Етика прокурора Поняття і значення професійної етики прокурора. Правове регулювання етики прокурора в Україні. Основні принципи професійної етики та поведінки прокурора. Етичні вимоги до поведінки прокурора. Правила внутрішніх і зовнішніх взаємовідносин прокурорів. Етика службової поведінки прокурора. Вимоги до позаслужбової поведінки прокурора. Відповідальність за порушення прокурором норм професійної етики.</p> <p>Розділ 5. Етика слідчого Поняття і значення етики слідчого. Єдність і диференціація професійної етики слідчого. Загальні засади професійної етики слідчого. Особливості професійної етики слідчих різних правоохоронних органів. Особливості професійної етики слідчих Національної поліції. Особливості професійної етики слідчих Служби безпеки України. Особливості професійної етики слідчих органу, що здійснює контроль за додержанням податкового законодавства. Особливості професійної етики слідчих Державного бюро розслідувань. Особливості професійної етики детективів Національного антикорупційного</p>
--------------------------------	--

	бюро України.
--	---------------

Лекційні заняття			
Символ одиниці змісту	Опис змісту навчання (теми)	Посилання на РН дисципліни	год.
1.	Тема 1. Зміст і значення професійної етики судової та правоохоронної діяльності		2
2.	Тема 2. Міжнародні стандарти з етики судді, прокурора, слідчого		2
3.	Тема 3. . Етика судді		2
4.	Тема 4. Етика прокурора		4
5.	Тема 5. Етика слідчого		4

Практичні, семінарські, лабораторні заняття			
Символ одиниці змісту	Опис змісту навчання (теми)	Посилання на РН дисципліни	год.
1.	Тема 1. Зміст і значення професійної етики судової та правоохоронної діяльності		2
2.	Тема 2. Міжнародні стандарти з етики судді, прокурора, слідчого		2
3.	Тема 3. . Етика судді		4
4.	Тема 4. Етика прокурора		4
5.	Тема 5. Етика слідчого		4

Самостійна робота			
Символ одиниці змісту	Опис змісту навчання (наприклад, теми або види навчальної активності)	Посилання на РН дисципліни	год.
1.	Підготовка до навчальних занять та контрольних заходів		11
2.	Проведення індивідуальної науково-дослідної роботи		3
3.	Контрольні роботи		2

5. Ресурси для навчання	
Список основних джерел	1) Організація судових та правоохоронних органів: навч. посіб.: у 2-х ч. / Т.Б.Вільчик, П.М.Каркач, А.В.Лапкін та ін.; за ред. Л.М.Москвич. – Х.: Право, 2016 - 364 с. 2) Билиця І. О. Професійна етика прокурора : монографія / І. О. Билиця ; НУ "ОЮА", рец. : В. Д. Берназ, В. В. Долежан. - Одеса : Юрид. л-ра, 2015. - 184 с. 3) Коментар до Кодексу суддівської етики: затверджено рішенням Ради суддів України від 4 лютого 2016 року № 1. Київ, 2016. 113 с 4) Етика правника: збірка тез доповідей і повідомлень учасників круглого столу (21 листопада 2019 р.) / за ред. Т. Б. Вільчик, Я. О.

	Ковальової. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 307 с.
--	--

Список допоміжних джерел	<ol style="list-style-type: none"> 1) Конституція України від 28.06.1996 р., прийнята на V сесії Верховної Ради України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141. 2) Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4.11.1950 р., ратифікована Україною Законом № 475/97-ВР від 17.07.97. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_004 3) Європейська хартія про закон "Про статус суддів", прийнята Радою Європи 10 липня 1998 р. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_236. 4) Керівні принципи ООН щодо ролі прокурорів, прийняті на Восьмому конгресі ООН у 1990 році. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_859 5) Основні положення ООН про роль адвокатів 1990, Прийняті VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам 1 серпня 1990 року. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_835 6) Хартія основоположних принципів європейської юридичної професії . - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://qala.org.ua/wp-content/uploads/2017/03/Hartiya_brenduvannya.pdf 7) Доповідь щодо верховенства права, схвалена Венеційською комісією на 86-му пленарному засіданні (Венеція, 25-26 березня 2011 року) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/6b6c1e2e6ad3e2fcc225745c0034f4cc/229b826c8ac787dec2257d87004987c3/\$FILE/CDL-AD(2011)003rev-ukr.pdf. 8) Європейські інструкції з питань етики та поведінки прокурорів (Будапештські принципи, ухвалені Конференцією генеральних прокурорів країн – членів Ради Європи у 2005 році). - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://rm.coe.int/conference-of-prosecutors-general-of-europe-6th-session-organised-by-t/16807204b5 9) Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку, прийнятий 34-ю сесією Генеральної Асамблеї ООН 17 грудня 1979 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_282 10) Про роль прокуратури в системі кримінального судочинства: Рекомендація R (2000) 19 Комітету міністрів – держав-членів Ради Європи від 6 жовтня 2000 року. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://goo.gl/dmMey9 11) Рекомендація No. R (2000) 21 Комітету міністрів Ради Європи державам-учасникам про свободу професійної діяльності адвокатів від 25 жовтня 2000 року. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/6b6c1e2e6ad3e2fcc225745c0034f4cc/7442a47eb0b374b9c2257d8700495f8b/\$FILE/Рекомендація № R (2000) 21.doc 12) Господарський процесуальний кодекс України від 6 листопада 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6. – Ст. 56
--------------------------	---

- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: (portal.rada.kiev.ua).
- 13) Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 р. // Відомості Верховної Ради. – 2005. – № 35-36, № 37. – Ст. 446) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: (portal.rada.kiev.ua).
 - 14) Кодекс України про адміністративні правопорушення № 8074-10 від 07.12.84, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
 - 15) Кримінальний процесуальний кодекс України / Затверджений Законом № 4651-VI від 05.07.2012 р. // Голос України від 19.05.2012 / № 90-91 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: (portal.rada.kiev.ua).
 - 16) Цивільний процесуальний кодекс України 18 березня 2004 р. // Відомості Верховної Ради. – 2004. – № 40-41, 42. – Ст. 492) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: (portal.rada.kiev.ua).
 - 17) Про судоустрій та статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII // Голос України від 16.07.2016 – / № 132-133 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: (portal.rada.kiev.ua).
 - 18) Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 07.07.2018 № 2447-VIII. // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 24, ст.212 - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2447-19/page2> [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63218
 - 19) Про державне бюро розслідувань: Закон України від 12.11. 2015 р. № 794-VIII. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/794-19/paran6#n6>
 - 20) Про забезпечення права на справедливий суд: Закон України від 12.02.2015 № 192-VIII // Відомості Верховної Ради України від 01.05.2015 – 2015 р. – № 18, № 19-20. – Ст. 132.
 - 21) Про загальну структуру і чисельність Служби безпеки України : Закон України від 20.10.2005 № 3014-IV// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2006, N 4, ст.53.
 - 22) Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
 - 23) Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки : Закон України від 14.10.2014 № 1699-VII. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1699-18/ed20150426>
 - 24) Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. // Офіційний вісник України від 18.08.2015. – № 63, стор. 33, стаття 2075, код акту 78051/2015
 - 25) Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18.02.1992 № 2135-XII. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>
 - 26) Про Службу безпеки України: Закон України від 25 березня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992 – № 26 – Ст. 365.
 - 27) Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів, затверджений Всеукраїнською конференцією прокурорів 27 квітня 2017 року. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://cct.com.ua/2017/27.04.2017_3p.htm

	<p>28) Кодекс суддівської етики, схвалений V з'їздом суддів України 24 жовтня 2002 р. а також, затверджено XI черговим з'їздом суддів України 22 лютого 2013 року // Закон і бізнес. Високі стандарти для Феміди - №10 (1100) від 09.03—15.03.2013</p> <p>29) Грицаєнко Л. Р. Прокуратура в Країнах Європи – К.: Біноватор, 2006</p> <p>30) Європейська конвенція з прав людини в Україні. Право на справедливий судовий розгляд: // Посібник для семінарів / Верховний Суд України; Центр прав людини Ноттінгемського ун-ту; Пер. з англ. О. Купрієвич; Упоряд. В.Т. Маляренко та ін. – К., 2003. – 128с.</p> <p>31) Європейська хартія про статус суддів / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://leksika.com.ua/14100620/legal/yevropeyska_hartiya_pro_status_suddiv_1998 -С. 27-32</p> <p>32) Правила поведінки працівника суду та Коментар. - К., 2010. - 39 с.</p> <p>33) Система оцінювання роботи суду: стандарти, критерії, показники та методи: затв. Радою суддів України. – К.: проект USAID «Справедливе правосуддя», 2015. – 58 с.</p> <p>34) Жуков С. Професійна етика суддів: правової аспекти / С. Жуков // Підприємництво, господарство і право. - 2018. - № 12. - С. 182-185.</p> <p>35) Тацій Л. Етика судді та особливості її нормативної регламентації / Л. Тацій // Вісник Національної академії правових наук. – No 1(76). – 2014. – С. 75–85.</p>
--	---

Інформаційні ресурси в Інтернеті	<p>1) www.rada.gov.ua/laws - офіційний сайт Верховної Ради України</p> <p>2) www.gp.gov.ua - офіційний сайт Генеральної прокуратури України</p> <p>3) www.court.gov.ua/dsa - сайт Державної судової адміністрації України</p> <p>4) www.court.gov.ua - сайт «Судова влада»</p> <p>5) https://supreme.court.gov.ua/ - офіційний сайт Верховного Суду;</p> <p>6) http://unba.org.ua/ - офіційний сайт Національної асоціації адвокатів України</p> <p>7) onua.edu.ua – офіційний сайт Національного університету “Одеська юридична академія”;</p> <p>8) www.law-courts@onua.edu.ua – сайт кафедри організації судових та правоохоронних органів</p> <p>9) http://www.nbu.gov.ua/nyub/index.html - сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського</p> <p>10) www.iaaj.net - сайт Міжнародної асоціації сприяння правосуддз</p> <p>11) https://hudoc.echr.coe.int/ – база судових рішень Європейського суду з прав людини</p> <p>12) https://eur-lex.europa.eu/ – офіційний веб-сайт законодавства Європейського Союзу</p>
----------------------------------	---

6. Контрольні заходи	
Методи діагностики знань	Усне та письмове опитування, тестування.

(контролю)	
------------	--

Схема нарахування балів (складові оцінювання результатів навчання)			
Пункт оцінки	% підсумкової оцінки або максимальна оцінка в балах	Групове чи індивідуальне оцінювання	Посилання на РН дисципліни
Поточний контроль, разом, у т.ч.:			
• відповіді на практичних заняттях		I	1-5
• виконання письмових завдань та задач		I	1-5
• підготовка додаткової інформації		I	1-5
Підсумковий контроль, разом, у т.ч.:			
• письмова компонента			
• усна компонента		I	1-5
Разом за дисципліну	100		

7. Інші застереження щодо вивчення навчальної дисципліни	
Вимоги викладача:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Регулярне відвідування лекційних та практичних занять. 2. Попереднє ознайомлення з планом лекційних занять, та рекомендованою літературою до них. 3. Підготовка до практичних занять, шляхом вивчення основних джерел та опрацювання додаткових джерел до занять. 4. Розв'язання навчальних задач та тестових завдань. 5. Виконання самостійної роботи.

Припущення основних проблем, пов'язаних з реалізацією курсу	
---	--